

UJ 19/2022 vp

U-jatkokirjelmä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin tarkistamisesta

Ympäristövaliokunta, 13.9.2022
Lakimies, varatuomari Kai Massa

1. Yleistä

- **EU:n tulee keskittyä vain EU-laajuisten päästövähennystavoitteiden asettamiseen, jäsenvaltioiden energia- ja ilmastotyön tukemiseen sekä tavoitteiden seurantaan ja arviointiin**.
  - > Keinojen valinta ja käytännön toteuttaminen tulee jättää jäsenvaltioiden tehtäväksi kustannustehokkaalla, materiaali- ja teknologianeutraalilla ja kansalliset olosuhteet huomioon ottavalla tavalla.
- **Komission REPowerEU-ehdotuksessa oleva EU-laajuinen tavoite katkaista riippuvuus venäläisestä energia on erittäin kannatettava**.
  - → Ehdotuksessa oleva uusiutuvan energian käyttöönoton lisääminen on toteutettava markkinaehtoisesti, järkevillä ja kustannustehokkailla ratkaisuilla huolehtimalla elinkeinoelämän kilpailukyvystä ja kansalaisten ostovoimasta
- **Rakennusten aurinkoenergiajärjestelmien pakkoasentamista koskeva ehdotus heijastaa komission halua määrätä tarpeettomasti niistä keinoista, joissa paras tietotaito on jäsenmailla**. **Ehdotus ei myöskään huomioi jäsenvaltioiden eroja.**

MA·RA

2. Komission ehdotuksen ja jatkokirjelmän arviointia

- Komission ehdotus sivuuttaa **teknologianeutraalisuuden ja markkinaehtoisuuden**
  - Uusiutuvan energian teknologia kehittyy nopeasti eikä ratkaisuja voi sanella rakennuskohtaisesti kuten direktiivissä on tehty.
- **Komission ehdotus toteutuessaan aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia rakennusten omistajilla ja haltijoille**.
  - Kaupallisten rakennusten aurinkoenergiajärjestelmien laite- ja asennuskustannukset voivat olla kymmenissä tuhansissa ja isoissa yli 100 kWh:n tehon (voimalan teho) järjestelmissä sadoissa tuhansissa euroissa.
- **Rakennusten energiajärjestelmiä koskevat ”one-size-fits-all” pakkoratkaisut eivät ole toimivia huomioiden jäsenvaltioiden erot.**
  - Suomen olosuhteet aurinkoenergian hyödyntämisessä poikkeavat olennaisesti Etelä-Euroopan maiden tilanteesta.

MA·RA

2. Komission ehdotuksen ja jatkokirjelmän arviointia

- Valtioneuvoston jatkokirjelmä on tietyiltä osin oikeansuuntainen, mutta siihen liittyy edelleen merkittäviä muutostarpeita:
  - **Vaikutustenarvioinnin heikkous** tuodaan esille.
  - Todetaan, että **kansalliset olosuhteet on huomioitava paremmin**, mutta puutteena se, että jätetään mainitsematta että kansallisten olosuhteiden huomioiminen liittyy myös kaupallisiin rakennuksiin.
  - **Lähtökohtaisesti kriittinen suhtautuminen aurinkoenergiajärjestelmän rakentamiseen olemassa oleviin kaupallisiin rakennuksiin**
    - **Korjattavaa:** kriittinen suhtautuminen koskee vain erityisesti komission esittämää aikataulua + valtioneuvosto pitää perusteltuna aurinkoenergiajärjestelmän asentamista laajamittaisten korjausten yhteydessä, jos tämä on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.
  - **Korjattavaa**: Kirjelmässä hyväksytään uusia kaupallisia rakennuksia koskeva komission kanta, mikä ei ole perusteltua.

MA·RA

3. MaRan kanta

- **1) Aurinkoenergiajärjestelmien asentamisesta uusiin ja olemassa oleviin kaupallisiin rakennuksiin ei tule säätää EU-tasolla.**
- **2) Jos direktiivissä kuitenkin säädettäisiin aurinkoenergiajärjestelmiä koskevista velvoitteista, direktiivissä tulee olla poikkeussäännös, joka mahdollistaa velvoitteesta poikkeamisen jäsenvaltion olosuhteisiin perustuvilla syillä myös kaupallisten rakennusten osalta.**
  - Sähköä tarvitaan Suomessa eniten talvella, jolloin aurinkovoiman saanto on olematon. Tästä syystä aurinkoenergiajärjestelmien asentamispakosta tulee voida poiketa Suomessa.

3. MaRan kanta

- **Perustelut pakkosääntelyä vastaan**
  - Komission ehdotus ei huomioi jäsenvaltioiden eroja. Suomen maantieteellinen sijainti, talviolosuhteet jne. vaikuttavat merkittävästi aurinkopaneeleista saataviin hyötyihin.
  - Kiinteistöjen ja siellä sijaitsevien rakennuksien sijainti ja ominaisuudet vaikuttavat olennaisesti paneelien kykyyn tuottaa energiaa. Talviolosuhteet Suomessa voivat myös vahingoittaa paneeleita (lumikuorma + lumenpudotus)
  - Teknologia kehittyy kaiken aikaa eikä lainsäädännöllä tule etupainotteisesti pakottaa vanhentuvan teknologian käyttöön.
  - EU:n laajuinen pakkovelvoite johtaisi aurinkoenergiajärjestelmämarkkinan ylikuumentumiseen, hintojen nousuun ja komponenttipulaan.
  - Aurinkoenergiajärjestelmien asentaminen kaupallisiin rakennuksiin aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia rakennusten omistajille ja haltijoille.

MA·RA

3. MaRan kanta

- **Perustelut pakkosääntelyä vastaan:**
  - Toimijoilla pitää olla mahdollisuus itse valita kustannustehokkaimmat keinot myös uusiutuvan energian käytön lisäämisessä:
    - ostaako esimerkiksi tuulienergiaa verkosta, tuottaako sähköä katolla olevilla aurinkopaneeleilla tai osallistuuko esimerkiksi energiayhteisöön, joka tuottaa sähköä esimerkiksi pellolla olevalla laajemmalla aurinkoenergiakentällä.
  - Keinojen valinta ja käytännön toteuttaminen tulee jättää jäsenvaltioiden tehtäväksi kustannustehokkaalla, materiaali- ja teknologianeutraalilla ja kansalliset olosuhteet huomioon ottavalla tavalla. Näin löydetään optimaalisimmat eli Suomen olosuhteisiin kustannustehokkaimmat ja hyödyllisimmät keinot päästöjen vähentämiseksi.